

Oponentský posudek habilitační práce

Název práce: Dermální náhrady v léčbě popálenin.
Dermal replacement in burn care

Autor práce: MUDr. Robert Zajíček, Ph.D.

Oponent: MUDr. Aleš Fibír, Ph.D.

MUDr. Robert Zajíček, Ph.D., je jedním ze špičkových odborníků v České republice, který se věnoval a věnuje nejzávažnějším popáleninovým traumatům u dětí i dospělých. Je autorem a spoluautorem řady odborných prací, publikovaných v domácí i zahraniční odborné literatuře. Mnoho let se také věnuje nejen pregraduální výuce studentů medicíny, ale i postgraduální přípravě lékařů v rámci jejich specializace a vedení doktorandů. Na úsilí o nalezení kvalitní dermální náhrady, použitelné při péči o popálené pacienty, se MUDr. Robert Zajíček, Ph.D., zaměřil už v rámci svého postgraduálního doktorandského studia a téma jeho habilitační práce míří podobným směrem.

Popis práce:

Předložená práce se člení na celkem 8 kapitol. V prvních čtyřech kapitolách se autor věnuje obecným aspektům popáleninového traumatu, od fyziologie a anatomie kůže, přes principy kožní regenerace a reparace až po možnosti chirurgické léčby, včetně následné péče o transplantované plochy a prevenci a léčbu jizev. Problematiku popisuje přiměřeně stručně a zároveň edukativně, s důrazem na nejnovější poznatky a jejich klinický význam.

Definuje následně hlavní cíle své habilitační práce, tedy shrnutí vlastních zkušeností s optimální indikací a metodikou použití biosyntetických kožních náhrad zejména u pacientů s limitovanými odběrovými plochami, včetně zhodnocení dlouhodobých funkčních výsledků u těchto pacientů a korelace s histologickým a imunohistochemickým popisem.

V klíčové části v kapitole 6 se autor podrobně věnuje získaným zkušenostem s biosyntetickými dermálními náhradami, dominantně zejména se směsí bovinního kolagenu a glykosaminoglykanu (Integra®), v menší míře pak se směsí kolagenu s elastinem (Matriderm®) a samotného kolagenu (Nevelia®). Podrobně uvádí zvolenou metodiku aplikace dermálních náhrad. V diskuzi u každého hodnoceného typu náhrady pak kriticky hodnotí vlastní zkušenosti a porovnává je se zkušenostmi jiných autorů. Zkušenosti autora jsou robustní zejména s preparátem Integra®, méně pak již s preparátem Matriderm®, ale pro zhodnocení efektivity a zkušeností lze počty pacientů u obou těchto náhrad považovat za dostatečné. Zkušenosti s preparátem Nevelia® jsou však velmi malé (1 případ) a nelze je relevantně hodnotit.

Kapitola 7 pak hodnotí histologický a imunohistochemický obraz neodermální formace a reparace u několika kazuistik s použitím dermální náhrady Integra® jak v průběhu léčby, tak s mnoholetým odstupem od ní. V závěru práce autor výstižně shrnuje předložené výsledky.

Práce obsahuje celkem 8 příloh, jedná se o publikace k tématu, u kterých je autor většinou hlavním autorem. Součástí předložené habilitační práce je ilustrativní obrazová

dokumentace autora a jeho spolupracovníků, dále dostatečně rozsáhlý seznam citací recentní domácí a zahraniční literatury včetně prací publikovaných autorem. Citace jsou uvedeny jak souhrnně, tak „pod čarou“ i přímo v textu. Habilitační práce má kvalitní formální úpravu, překlepy a chyby jsou ojedinělé, nemění význam sdělení ani nesnižují kvalitu předložené práce. Práce byla kontrolována plagiátorským programem Turnitin a výstup této kontroly umožňuje považovat práci za originální.

Snaha najít kvalitní kožní náhradu, která by po časném odstranění zničeného kožního krytu umožnila rychlé zakrytí defektů s co nejmenším rizikem a s co nejlepším funkčním výsledkem pro pacienta je jednou z kruciólních otázek v popáleninové medicíně. Právě u rozsáhlé popálených pacientů může možnost použití kvalitní dermální náhrady znamenat rozhodující faktor pro přežití popáleného pacienta, nebo pro významně lepší funkční výsledek jeho léčby. Tematicky je tak práce aktuální a může mít přímý dopad na klinickou praxi nejen pro popáleninovou medicínu, ale například i pro obor plastické a rekonstrukční chirurgie.

Autor ve své práci pouze okrajově zmiňuje finanční nákladnost léčby uvedenými dermálními náhradami bez bližších detailů. Přitom právě finanční náročnost a související preskripční omezení jsou dominantním limitem pro rozšíření dermálních náhrad například v rekonstrukční chirurgii a mimo specializovaná centra. Pro hodnocení vlastní klinické efektivity dermálních náhrad, které je hlavním cílem této habilitační práce, se však nejedná o dominantní aspekt.

Doporučuji přesto, aby se autor v rámci obhajoby práce vyjádřil k následujícím dotazům:

1. Jaké je aktuální orientační srovnání nákladů léčby mezi konvenčním postupem (autotransplantace), Integrou® a Matridermem®?
2. Jaké jsou podle autora optimální indikace pro použití dermálních náhrad jak pro Integru®, tak pro Matriderm® (obě včetně rekonstrukčních indikací) bez ohledu na preskripční omezení, ale s přihlédnutím k nákladům léčby?

Závěr:

MUDr. Robert Zajíček, Ph.D., ve své habilitační práci prokázal hluboké teoretické a praktické znalosti a zkušenosti s biosyntetickými dermálními náhradami, u jejichž zavedení do klinické praxe v ČR stál. Vychází ze zkušeností svého mateřského pracoviště, významně je obohacuje o zkušenosti vlastní a ty pak sumarizuje ve své habilitační práci.

K práci MUDr. Roberta Zajíčka, Ph.D., na téma Dermální náhrady v léčbě popálenin nemám zásadní připomínky a doporučuji vědecké radě fakulty její pozitivní projednání při habilitačním řízení a udělení titulu docent.

V Hradci Králové dne 10.7.2021

MUDr. Aleš Fibír, Ph.D.
Oddělení plastické chirurgie a léčby popálenin
Chirurgická klinika FN a LF Hradec Králové